

KRKONOŠSKÁ POHÁDKA

motto

Božena Šimková

KRKONOŠSKÁ POHÁDKA

© Božena Šimková, 2011
Photography © František Němec, 2011

Veškerá práva vyhrazena

ISBN 978-80-7246-579-8

Božena Šimková

KRKONOŠSKÁ POHÁDKA

Praha 2011

Jak Trautenberk lovil v Krakonošově revíru

Na Krkonoších vládne odnepaměti Krakonoš a pod horama se vystřídalo pánů, že by je nespočítal. Malí – velcí, tlustí – tencí, ale všichni z panského těsta, jedni za osmnáct, druzí bez dvou za dvacet. No a tohle bylo za časů pána z Trautenberka.

Moc velký pán to teda nebyl, zámek měl spíš jako větší chalupu, čeledě všehovšudy jednu děvečku, jednoho pacholka a k tomu ještě hajného. Ale poroučet uměl a nosil se, jako by mu patřilo všechno sakumprásk – od Sněžky až po Jilemnici.

A v tom byl ten háček. Trautenberkovo panství sousedilo s Krakonošovým – a toťseví – malý pán a velký pán v jednom sousedství, to nedělá nikdy dobrotu. A tak zatímco Krakonoš měřil ráno co ráno mílovými kroky údolí a kopce, aby věděl, kam poslat déšť a kde profouknout lesy, jak pomoci skále od viklavého kamele a potokům od mlaskavého bahna a kolik sněhu nachystat na zimu, kolik dát slunce na sušení sena, Trautenberk, zalezlý jako jezevec, se užíral zlostí a závistí.

Zlost a Závist mu stály u kolíbký. A taky Lakota. Ony sudičky bývají vždycky tři a alespoň jedna přisoudí dítěti něco kloudnějšího, ale tentokrát se nějak špatně domluvily, a že se jim nechtělo trmácet pro dobrou sudičku přes celý hora, přibraly tu, co byla po ruce, jednou není vždycky a z kluka vyroste stejně pán. A ta třetí byla právě Lakota.

A tak se Trautenberk vztekal na sluníčko, že mu svítí do oken, na déšť, že mu prší na střechu, a co teprve, když napadl sníh...! Lakomý byl, že by pro krejcar poručil čeládce hnát blechu na Sněžku a ještě by hulákal, že jim to trvá. A záviděl: ptákům peří, lesní zvěři kožíšky a i těm pstruhům v potoce vyčítal stříbrné šupinky, prý, nač je jim taková paráda, když jsou stejně dobrý akorát na pekáč. Nejvíc však záviděl Krakonošovi.

„Čerti vědí, jak to ten Krakonoš dělá... Trávu má jak vzrostlé žito, revír plný zvěře a člověk neudělá krok, aby nezakopl aspoň o prašivku!“

„Inu, kde jsou prašivky, jsou i hříbky,“ špitl hajný, co na stoličce u kamen protažoval flintu cuckovým provazem. Něco říct se slušelo, jenomže zase tak úplně přizvukovat nemohl – on Krakonoš má uši všude – ale odporovat pánovi, když je nažhavený jako prskavka, si taky netroufl. Tak honem odváděl řeč, prej, jak to letos bude, na houby je sucho a pršet ne a ne, no ale zasejc pěkně schne seno.

„Kdyby jen hříbky! Borůvky by mohl hrabat hráběma, maliny nabírat lopatou a ostružiny má jak bosenský švestky,“ vyplivuje Trautenberg závistivá slovíčka.

„Boží požehnání,“ příkivuje opatrně hajný, aby si to nerozházel s Krakonošem ani s Trautenbergem. Jenomže – zavděčte se dvěma pánům jednou písničkou!

Trautenberg vyletěl z křesla jako čert z komína.

„Jakýpak boží požehnání? Když chce, sluníčko mu svítí a nad mým je zamračeno, když chce, deštiček mu padá a na mým je potopa, když chce, větříček mu foukne a mně padají slívy ještě zelené.“

Co věta – to prásk do stolu. Ještěže Trautenberg má od samého nicnedělání ruce jako z tvarohu a stůl po dědečkovi je z dubových fošen, bytelný, žádná panská parádička. Ale stejně se hajný při každé ráně skrčil, až z něho byla na stoličce šedivá hromádka. Dočista zapomněl, že Krakonoš slyší, když ve stavení cinkne poklička, natož takový kravál, a ze všech sil se snaží strefit do pánovy noty:

„Ze slív nám, milostpane, zbyl akorát hrnec od předloňských povidel.“

Ne že by Trautenberg byl zrovna žhavý na povidla, ale když mu vlastní sluha naservíruje pěkně po lopatě, že pámbu daleko a do žlabu vysoko, nemusel by se jmenovat ani Trautenberg, nemusela by mu žádná sudička špendýrovat vzteklou krev, aby nespustil jako o manévrech:

„Himllaudóndonrvetrkrucajselement...!!!“

Sakramenty lítaly jako dělové koule, hajný už byl jako krtičina a Trautenberg pořád dokola: „Já mu ukážu, kdo je tady pán, já mu dám jahody a hříby, já mu dám plnej revír zvěře... počkat, to je nápad...“ ono když šlo o prevítstvo – Trautenberg, jak byl na všechno líný a na přemýšlení tuplem – nápady se mu v hlavě jen rojily a vyskakovaly jako světýlka na bažinách.

„Hajný, vem flinty, jde se do lesa.“

„Mi-mi-milostpane,“ zabreptal hajný samou radostí, že je po bouřce, „to je to nejlepší, co ráčíte ráčit, už můj nebožtík dědek, co sloužil u vašeho milostdědečka, říkával, les – to je balzám na duši i tělo...“

A tak šli. Louky byly strakaté jako marcipánová srdce, obloha jako modrý atlas, slunce hrálo a větřík pofukoval zpolehoučka, aby se skály nepotily a země neměla žízeň. Přišli do lesa, ale tam ticho až strach. Pták nezapípal, zvěř se nemihla, i to mraveniště bylo bez života.

„Takhle se mi staráš o revír!“ hulákal Trautenberk na hajného, nejspíš ale proto, aby se v tom tichu nebál.

„Kde jsou jeleni, zajíci, koroptve? Vždyť tu není ani vypelichaná veverka!“ A kopl do mraveniště, jako že se vzteky nezná.

„O-oni šli prosím asi do Krakonošova, oni tam prosím mají lepší pasení...“ A hajný se třásl dopředu, jak zas bude milostpán vyvádět.

Ale Trautenberk se jen ušklíbl, a že když jeho zvěř chodí do Krakonošova, proč by si on nemohl pro ni dojít. Hajný zůstal jako solný sloup. Do Krakonošova, a s flintou...

„Milostpane, pytláčit se nesmí!“ křikl, až se sám polekal té troufalosti.

Ale – milostpán nemilostpán – pytláctví je pro hajného ze všech lidských hříchů ten nejnelidštější. A jak byl dobrák od kosti, srdce měkkýho a duše soucitná, s pytláky neměl slitování. Být po jeho, každému takovému by měla ruka upadnout, nohy zchromnout, měl by na místě zčernat a k tomu zkamenět – za trest a pro výstrahu.

Teď se ale Trautenberk dopálil doopravdy.

„Mlčet! JÁ rozhoduju, co se smí a nesmí!“

Vykročil a hajný za ním drmolil modlitbičky ke všem lesním duchům a andělům strážným, aby zahnali ptáky i lesní zvěř na druhý konec Krkonoš, aby seslali na milostpána vlčí mlhu nebo mu nastražili bludný kořen, protože on, hajný, takovou strašlivost přes srdce nepřenese, ale zase – co má dělat, milostpán poručí a poslouchat se musí.

Asi měli napilno jinde ti lesní duchové a andělé strážní, protože když hajný zvedl hlavu, uviděl před sebou bílou ceduli z březové kůry a na ní modřínovými šiškami vysázený nápis TADY JE KRAKONOŠOVO.

A za cedulí se na pasece pase jelen dvanáctérák, panáčkují zajíci, koroptev vyvádí mladé, v korunách smrků se houpou veverky, drozd jim k tomu hvízdá a datel bubnuje. Učiněný ráj.

„Flintu sem!“ vyštěkne Trautenberk.

„Milostpane,“ zaúpí hajný, jako by Trautenberk chtěl tu flintu na něho. Ale ten už mu ji vyškubl z ruky a prásk, prásk, ani nemíří, a každá rána se čtyřikrát vrací, jak s ní ozvěna pohazuje od skály ke skále, od hory k hoře.

Zaslechla ten rámus sojka, bodejť ne, ran jako o manévrech, vyletěla jako šíp, obkroužila paseku, pěkně z výšky, aby nějaký ten brok taky neschytila, a jedno karé za Krakonošem.

Nebyla to jen tak nějaká sojka, ale Krakonošova pomocnice. Ono ohlídat celý hora od Rýchor až k Harrachovu je pěkná štrapác. Může se stát, že třeba Krakonoš rychtuje v Obřím dole zbloudilé kameny a na Černé hoře mu nějaký nemrcouch líčí oka na zajíce nebo vybírá ptačí hnízda. A tak, když jednou sojka s plácem přiletěla, že jí v hnízdě nezůstalo ani vajíčko, řekl Krakonoš – víš co, když se teda nebudeš starat o mláďata, ohlídej mi hora, já taky nemůžu být všude a víc očí víc vidí, ještě k tomu když se dívají z vejšky. Budeš má strážná sojka.

A při tom zůstalo. Sójka byla na tu hodnot jaksepatří pyšná, zvlášť když jí Krakonoš přibarvil peříčka do duhové krásy, aby každý věděl, s kým má tu čest.

Ted' letí a cestou si sumíruje, jak nejrychleji to všechno Krakonošovi řekne, jen aby ho našla, než mu Trautenberk vystřelí všechnu zvěř. Měla štěstí, Krakonoš nebyl daleko, chystal za Kokrháčem zvířátkům seno na zimu a neslyšel ani ozvěnu, protože starý, kapánek už opelichaný kopec Kokrháč usoudil, že při práci se nemá nikdo vyrušovat, přetrhnutá práce je jako přetržená písnička, člověk pak těžko chytá notu... Pakoval teda ozvěnu na druhou stranu.

Sójka žuchla na krmelec jako placka na plotnu a hned:

„Krakonoši, Trautenberk ti střílí zvěř a zajíce a koroptve...“ Dál už nemohla popadnout dech a Krakonoš řekl:

„Jen se vydejchej, já se na to kouknu,“ a sáhl po holi.

Byla to taková hůl, že když ji přiložil tenkým koncem k oku, viděl tím tlustým

koncem všechno na horách i pod horama, na zemi i ve vodě, a kdyby chtěl, viděl by i netopýry, co hřadují hlavou dolů v boskovských jeskyních. Přiložil hůl k oku a vidí: Trautenberk běhá po pasece a pálí jako zběsilý. Ne že by byl zrovna čarostřelec, on tak na dva kroky stodolu, a ještě musí být pořádně velká, ale i slepé kuře zrno najde, a tak hajný skládá do řádku mámu-koroptev, zajíčka-březňáčka a taky srnečka, který včas neutekl, protože mu leknutím zdřevěněly nohy. Krakonoš uhodil holí, až se hora zachvěly.

„Tak na týhle pečínce si, Trautenberku, nepochutnáš!“

Trautenberk by snad střílel do soudného dne a pánubohu do oken, přestože na pasece už dávno nebylo živáčka, kdyby mu nedošel prach a broky a kdyby se na jednu neudělalo černo jako před bouřkou.

„Milostpane, musíme si pospíšet, aby nás to nechytlo,“ ukazoval hajný na bouřkový mrak a v duchu si říkal, že tohle jistě nastrojil Krakonoš a kdoví, co dalšího ještě, on ty pytlácký jatka tak nenechá a má pravdu, ale jak k tomu přijde chudák člověk, který musí poslouchat, aby to odnesl zrovna jako pán.

Toseví, Trautenberk by zmokl nerad. Člověk zmokne, nastydne a kouká z toho dlouhý marodění a čeládka zatím zvlčí. A taky se bál bouřky. O krkonošskou bouřku není co stát, když je člověk pod střechou, natožpak v lese, nebo – co je nejhorší – někde na cestě. Tak poručil hajnému, aby honem rychle sebral úlovek, a ještě mu nezapomněl vynadat, že kdyby nebyl hlava skopová, mozek slepičí a vzal s sebou pořádně patron, mohlo toho být pětkrát víc.

A šli. Vpředu Trautenberk jako generál po vítězné bitvě, vzadu hajný, hlavu u země, jak ho tížil ten smutný náklad a strach z Krakonoše. Marně se utěšoval, že on je malý pán, že kdyby se jen slůvkem vzepřel, Trautenberk ho vyžene a co on na stará kolena a bez lesa, když jeho táta, dědek a všichni pradědkové se v lese narodili a v lese taky umřeli... A už jsou na dvoře a Trautenberk huláká:

„Anče, Kubo, ke mně!“

Anče s Kubou sloužili u Trautenberka druhým rokem. Těšili se, že až si uskládají nějaký ten krejcar, pořídí si chalupu a budou žít v lásce a svornosti, jak se na pořádné lidi sluší. Dřeli od rána do večera, ale když přišlo k placení, Trautenberk, že

nemá, že až po žních, a po žních zas, že se neurodilo a až kolik bude brambor..., a tak to šlo dokola a ještě se vztekal, co pořád máte, u mě o nic nepřijdete.

Přiběhli teda na ten křik a nestačili se divit. A Trautenberk už poroučí:

„Anče, zajíce chci mít s perníkovou omáčkou, koroptev nadívanou a srnčí nalož do láku s bobkovým listem, jalovcem a hřebíčkem a nezapomeň na tymián a nový koření.“

On Trautenberk, co se jídla týče, byl fajnšmekr nad fajnšmekry. Ještě ani neochutnal a už podle vůně poznal, jestli je něčeho moc a něco zase chybí. Však si taký dával strojit: snídani na vidličku, oběd o pěti chodech, ke svačině maso studené, k večeri na rožni. Inu, pán se kulatí, chalupa hubne.

„A koukejte dělat. Než si schrupnu, ať je jídlo na stole.“

A šel a rozvalil se v parádním pokoji na křesle po dědkovi a v tu ránu chrápal, jako když pilou řeže.

„Tak se do toho dáme,“ řekl Kuba, který už hodnou chvíli polykal sliny při pomýšlení na ty dobroty. Ne že by Trautenberk nechával čeládce něco od svýho. Musely jim stačit ve všední den brambory a kyselo a v neděli kyselo a brambory. Ale při troše šikovnosti se dá tu ud'obnout, tam oblíznout a Kuba šikovný byl, že ho Anče nestačila honit od plotny.

Hajný bral mámu-koroptev, zajíčka-březňáčka a srnečka, co ho nohy včas neodnesly, bral a dával na stůl, jako by je do rakve pokládal.

„Hajnej,“ všimla si toho Anče, „co se vám stalo?“

Jako by tím účastným slovíčkem protrhla hráz, už se to z hajnýho proudem vy-lejvá: jak se milostpán vztekal, že má Krakonoš všechno onačejší, jak on, hajnej, hlava nemyslivá, řekl o tom pasení, jako že milostpánova zvěř chodí do Krakonošova, a jak potom milostpán střílel do těch ubohých stvoření, to že jako by mu do vlastního srdce stříleli... (Že se celou tu dobu modlil k lesním duchům a strážným andělům, radši neřekl.)

„No, hajnej!“ řekla Anče a bylo to, jako když bičem šlehe. Ale když viděla tu kupičku neštěstí, přišlo jí hajného líto.

„Však on to Krakonoš tak nenechá.“

„Himllaudóndonrvetrkrucajselement!“ zaburácelo z Trautenberkova okna, „čeládka si sněmuje a pán aby umřel hlady!“

Kuba popadl nůž, ještě ho pro jistotu obtáhl o řemen – a div se světe: sotva nůž prořízl zaječí kůži, vytryskl vzhůru gejzír pilin, už je vysoký jako Kuba, už je až do stropu.

„Mankote!“ vyjekla Anče, protože piliny začaly lítat i z koroptve a ze srnečka, už jich je všem po kotníky, Anče křičí, Kuba uskakuje a hajný běhá od srnečka ke koroptvi, od koroptve k zajíci a hlas mu přeskakuje samou radostí:

„Zvířátka zlatý, tak vy nejste opravdový, já věděl, že vás Krakonoš nedá...“

Trautenberk vyletěl ze stavení, piliny mu chrstly do tváře a zadusily v krku všechny donrветry, krucajselementy a sakramenty, zasypávaly ho zepředu – zezadu, zprava – zleva, už je v nich po pás, už mu jen hlava čouhá a nemůže ani křičet pomoooc.

V té chvíli nebe zčernalo, blesky se zaklikatily jako hejno zmijí, hrom udeřil, až Sněžce poskočila sněhová čepice, a uprostřed dvora stojí Krakonoš.

„Ještě jednou mi, Trautenberku, vlez do revíru a posypou se piliny z tebe!“

Mávl holí a z hromady pilin vylétla máma-koroptev, vyskočil zajíc-březňáček, srneček zadupal všema čtyřma a všichni si to namířili domů – do Krakonošova.

Jen od Trautenberka ještě dlouho odhazovali piliny, než ho vytáhli na světlo boží. Kupodivu – byl zticha – inu, jako v pilinách. Anče s Kubou si libovali, že až přijde zima, pěkně si těmi pilinami zatopí, jen hajný si ještě dlouho mutýroval hlavu, kdo to všechno spunktoval – lesní duchové, andělé strážní nebo sám Krakonoš?

Může být tak i tak, ale jedno je jisté: Cizí svato, sousedovo svatější.

Jenže povídejte to Trautenberkovi, anebo vůbec některým lidem.

Jak Trautenberk topil Krakonošovým bukem

To zas jednou rozkopal nějaký neřád pod Černou horou ty nejhezčí prašivky. Muchomůrky – nohy vyvrácené, kropenaté kloboučky po trávě a kuřátkům tápla šmajdává noha rovnou doprostřed hnízda.

Krakonoš se rozpálil jako kovářská výheň. Ne že by nepřál lidem trochu těch hub anebo klestí, ale kopat do něčeho, co zrovna není k užitku, co roste jen pro tu pěknost a potěšení oka, to si koleduje o trest.

Zlost v Krakonošovi bublala, mračil se jak bouřkové nebe, ale přece jen si nejdřív klekl a hleděl napravit tu spoušť. Narovnal muchomůrkám nohy, potřel jitroclovou masťou a nasadil na ně kloboučky, kuřátkům načechral hnízdo a pokropil je jitřní rosou, poprosil klikatou zmiji, co se vyhřívala na kamenném plácku, aby to taďdy ohlíдалa, že jde pustit dolů psí počasí.

Měl to v Kotli pěkně narychtovaný: maštal s větrnými koňmi, jeskyni s mlhou jako smetana a ve skalní sýpce kroupy – od těch nejmenších jako hrášky až po holubí vejce.

„Já vám dám – ničit mně na horách krásu!“ křikl a ozvěna, celá radostná, že přijde ke slovu, se rozburácela do všech stran. Krakonoš pustil větrný koně – vyrazili s divokým hukotem, že se stromy ohýbaly – vytáhl z jeskyně náruč mlhy, ze sýpky hrst míchaných krup a už se čerti ženili.

Tou dobou Trautenberk, vyložený z okna, klobouk do čela, aby ho sluníčko nepíchalo do očí, komandoval čeládku, že ti chudáci nevěděli, co dřív popadnout a kam se vrtnout. Kuba s hajným řezou dříví a Trautenberk: „Kůže líný, už mělo bejt našťípaný!“ Anči zas od prádla honí do kuchyně, prej, za chvíli je poledne

a plotna studená. Anče chtěla odseknout, že milostpán má na bradě ještě mastný od svačiny, ale vítr jí uchňapl slova jako rorýs mouchu, rozfoukl piliny do žlutého kužele a roztočil ho jako káču a uííí – podebral Trautenberkovi klobouk a honí ho po dvoře.

„Můj parádní klobouk! Chyťte ho!“ huláká Trautenberk, ale vtom mu vlítne do krku chuchvalec mlhy a vmáčkne tam zpátky dlouhý sakrament. A už mlha zavalila dvůr, už se v ní motají jako tumpachoví, hajný brkl o špalek, Anče o Kubu a Kuba divže neporazil necky, jen milostpánův klobouk nikde, a kdo by ho taky v tý mlze merčil. A zase uíííí, uíííí – ženou se zpátky větrní koně, mlha jim skočila na hřbet a tradá s kopce dolů, do kopce nahoru, přes louky a lesy.

Ani si nestačili vydechnout a už to bubnuje do střechy, rachotí po zápraží.

„Mankote, kroupy...“ vyjekla Anče. „Kubičku, schovej se, ať nenastydneš!“

„A co můj klobouk?“ vříská Trautenberk, jenomže jak se nadechl na to vřísknutí, spolkl mlhu – byla z tý jeskyně jako rampouch a syrová jako čerstvý brambor – rozkýchal se, že se ozvěna nestačila radovat a roznášela to hepčí-hepčíííí k Rýchorám i k Harrachovu.

„Anče, Kubo, hepčí, všichni sem, hepčí, umírám...“ zasípěl Trautenberk a svalil se do postele.

Inu, pán nastydne a chudák se za něj potí.

Anče nestačila lítat: „Podbělový čaj! Med! Šálu a ovčí kožich přes duchnu!“ – a za každým slovem dvakrát hepčí a jeden sakrament.

„Kubo, přilož!“

„Milostpane, vždyť je tu jak v turecký lázni,“ špitá Kuba, už z něho jen teče.

„Himllaudóndonrvetrkrucajselement, povídám, přilož, já se musím potit, hepčíííí.“

A do toho hajný s pár kousky dříví:

„Líbější odpustit, milostpane, ale v kůlně už není ani polínko...“

„Cože? Takhle se o mě staráte, čeládko líná? Jak se mám potit, když je tu zima jako na vidrholci! Ale já vám ukážu... Hepčíí-íí, hepčíí-íí... ach, ach...“

Ještěže se mu spustila rýma proudem, jinak by tomu hromobití konce nebylo. Ale teď se zas dopálil Kuba. Od slunka do slunka lítá ze stodoly na louku, z louky na pole a mezitím do lesa a Trautenberk mu bude nadávat lenochů? Strčil poslední po-

línko do kamen, práskl dvířky, až to zařinčelo, a už už by řekl pánovi svý, rovnou od plic, kdyby se na něho Anče tak pěkně nepodívala.

To by jeden nevěřil, jak takový podívání vyžene z člověka zlost a na jazyk mu posadí slova jak medový perníčky. Tak Kuba ten pohled oplatil a řekl jen, aby si zas tak docela nezadal:

„Kdopak může za to, že v létě mrzne.“

A to nahrál Trautenberkovi do noty. Posadil se na posteli a řečnil jako z kazatelny:

„Krakonoš! V tom má prsty ten starej prašivka. On si nahoře drží sluníčko a my tady můžem zmrznout. Kubo, hajnej, běžte do Krakonošova a porazte pořádný buk. Když on na mě s psím počasím, zatopím si já jeho bukem.“

„Milostpane, copak nemáte dost ve svém?“ Anče je duše spravedlivá a taky má strach o Kubička, mohl by nastydnout, zabloudit v mlze a co hlavního – rozhněvat Krakonoše.

„Svatá pravda,“ přizvukuje hajný, „porazíme ve vašem, s Krakonošem nejsou žerty.“

„Už jsem řek!“ huláká Trautenberk, až duchna nadskakuje i s ovčím kožichem.

„Za psí počasí Krakonošův buk. Už ať vás tu nevidím.“

Inu, pán poroučí, poddaný poslouchá. Anče vnutila Kubičkovi přes kazajku vlňák, hajný se posilnil kápkou – byla proti všem nemocem, urknutí i černým myšlenkám, z devatera kvítí o svatojánské noci trhaného – a vzali trakař, sekyry a pilu a šli. Šli, jako když je za vlasy táhne a za kazajky drží, ale přece jen došli do Krakonošova. Sluníčko už zase svítilo, větrní koně se vrátili do maštale a v korunách buků zpívali ptáci ostopryč.

„Tohle si snad nemůžem vzít na svědomí,“ vzdychal hajný. „Takový krásný stromy, mladý, celej život mají před sebou...“

„Svědomí nechte na milostpánovi,“ vrčel Kuba. Měl vztek, protože mu kvůli pánově vymyšlenosti stojí práce a stydne kyselo.

„Pán poroučí, pán ať si to se svědomím srovná. Kterej vezmem?“

Snadno se ptá, hůř odpovídá. Jak vybrat z té rovné řady, když je jeden jako druhý a nad každým se srdce svírá lítostí?

Nakonec si řekli, že vezmou ten krajní, aspoň to nebude tolik bít do očí, a slíbili si, že hned zítra vysadí na tom místě nejpěknější bouček, který najdou v milostpánově revíru.

Přiložili pilu a řezali jako o závod, aby to už měli s krku. Pila naříkala a skučela, jak se jí nechtělo do živého dřeva, a hajný se co chvíli ohlédl, jestli je nemerčí Krakonošova strážná sojka nebo dokonce sám Krakonoš.

Konečně dořezali, v kmeni zaprašťelo a už se buk tiše pokládá do voňavé lesní trávy.

„Odpusť nám to, kamaráde,“ pohladil hajný bukový kmen a Kuba zase zavrčel, že takhle tu budou do večera. Ale byl taky naměkko a nejraději by se neviděl.

Osekali větve, svázali do otepí a začali řezat kmen na polena. Bouchalo to, skřípalo, hvízdalo na celý les.

Div divoucí: jindy Krakonoš slyší, když na druhém konci hor veverka rozlouskne oříšek, když ptačí mládě zapípá v hnízdě – a teď nic. Divné jim to bylo, ale mlčeli, ono je lepší radši čerta nepřivolávat. Strach jim však seděl za krkem a poháněl jako vozka koně, a tak než se sluníčko překutálelo z jednoho vršku na druhý, byla polena na trakaři, otep na zádech a Kuba se už chystal plivnout do dlaní, aby se mu cestou dolů trakař nesmekal.

Když tu před nimi Krakonoš v plné parádě. Hajnému leknutím sjela otep ze zad a Kuba s tou slinou spolkl i pozdravení.

„Je-jemnostpane Krakonoši, líbějí odpustit,“ koktá hajný a ruka mu sama od sebe šmátrá po kapse, kde má flaštičku s kápkou. Potřeboval by spláchnout to leknutí, jenže v takovéhle chvíli se to nesluší a ani by si netroufl. Kuba si dodal kuráže:

„My za to nemůžeme, to milostpán. Prej, když jste na něj poslal psí počasí, tak on se ohřeje vaším bukem.“

Až se sám diví, kde se v něm nabrala ta smělost, asi ze zlosti, ona zlost, když je na pravém místě a v pravou chvíli, bývá někdy i k něčemu dobrá.

Ale Krakonoš se usmívá a povídá, povídá, jako když medu nabírá či másla ukrájí.

„Tak tak, potreboval jsem trochu vyvětrat větrné spřežení a podívat se, jestli se mi mlha nesráží a kroupy nečernají. A o trochu dříví... Háj stejně potřebuje prořezat.“

Hajného (ne snad, že by se chtěl Krakonošovi zavděčit, ale že byl duše spravedlivá) jazyk zrovna zasvrběl, s prominutím, jakýpak prořezávání, vždyť tu není přebytná větvička, takový pořádek nemá v háji ani hrabě Harrach, a taky, že hned nazítří vysadí s Kubou ten nejpěknější bouček, aby řada byla zase úplná, ale než si

to v hlavě sesumíroval – ono s Krakonošem se nemůže vykládat jako s tetkou na návsi – Krakonoš cvrnkl holí o klobouk a:

„Nebudu vás zdržovat, pozdravení Trautenberkovi, ať se při mém buku pěkně vypotí.“ A jako by ho vítr odnesl.

„Co tomu říkáš, Kubo?“ nemůže se hajný vzpamatovat.

„Neříkám nic, ale brzy se to dozvíme.“

Kuba darmo nejídal kyselo, aby si nevšiml, že se Krakonoš usmíval hlavně pod fousy a že ten buk Trautenberkovi jen tak nedaruje. A už se těšil, jaká to bude mela.

Doma zatím běhala Anče z kuchyně do pánova pokoje, od plotny k posteli. Hned čaj kvůli pocení, hned slaninu, aby neškrábalo v krku, jednou je čaj vařící, podruhé jako led, slanina málo prorostlá a kdepak je k ní česnek...

„Hepčííí, příkládej, jakpak se mám potit!“

„Už nemám ani polínko,“ odsekne Anče a zapomene přidat „milostpána“, protože pořád myslí na Kubíčka, jestli neprofoukl, nebo na něj – nedej pámbu – nepadl ten buk, ono porazit strom není jen tak a hajnej už má breptavý ruce. A Trautenberk už zas láteří, kdeže se courají, čeládka líná, on jim ukáže, nechat pána mrznout. A za každým slovem jedno hepčííí a jeden sakrament.

Anče už si na ty křiky zvykla, už jí ani nejdou jedním uchem tam, druhým ven, spíš jenom jako když kolem bzučí moucha. A teď ani to bzučení neslyší, jak si může oči vykukat, až konečně – už jdou!

Milostpán nemilostpán, Anče letí z pokoje. „Zavřít dveře, donrvetr!“ křičí za ní Trautenberk, ale co dveře, hlavně že Kubíček se vrací živ a zdrav.

„Že už jdete, už jsem myslela, že se vám něco stalo, a milostpán vyvádí, jako by měl do večera zmrznout.“

„Však až ti budeme povídat...,“ hajný se jen třese, aby vypověděl, co je potkalo, ale Kuba, na řeči že je čas – „Hajný, podávejte, já budu štípat, protože za chvíli bych už hlady sekyru nezved.“

„Chudáci,“ vyděsí se Anče, „vždyť vy jste od rána nejedli...,“ a běží přidat do kyselá pár vajec, však si to dneska všichni zaslouží.

Naštípali a spěchají k milostpánovi.